

Detická chirurgia

1
2022

ROZHOVORY S ODBORNÍKMI STR. 2-5

ROZHOVOR S JANOU MAJESKOU STR. 6

NEUVERITELNE SILNÝ A SKUTOČNÝ PRÍBEH
BOJOVNÍČKY PAULÍNKY A JEJ MAMINKY STR. 8-9

LEKÁRSKE OKIENKO STR. 10-11

NOVINKY NA KLINIKE STR. 12

DETSKÁ CHIRURGIA - OZ SLNIEČKO NA CESTE!

9

772729

958009

01

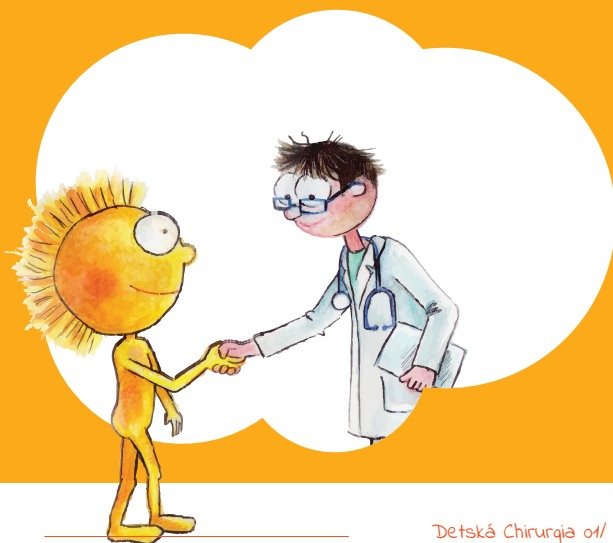
Milí priatelia,

sme veľmi šťastní, že naša myšlienka napísať a vydať časopis s takouto myšlienkou sa nám podarilo úspešne zrealizovať a že ho tak ako vy, aj my, už držíme v našich rukách.

Predstavujeme Vám časopis, ktorý Vám prinesie množstvo informácií o fungovaní DETSKÁ CHIRURGIA- OZ SLNIEČKO NA CESTE!, postupne Vám predstaví dôležité osobnosti pôsobiace na Klinike detskej chirurgie a tiež dobrovoľníkov. Priblíži Vám užitočné informácie o mnohých diagnózach bežného života detí, s ktorými sa na chirurgii lekári stretávajú. Zároveň Vám prinesieme skutočné príbehy rodičov a ich detí, ktoré navštívili Kliniku detskej chirurgie. V neposlednom rade by sme Vám chceli napísať aj o DETSKÁ CHIRURGIA- OZ SLNIEČKO NA CESTE!, o jeho začiatkoch, cieľoch a fungovaní. Chceme sa tiež s Vami podeliť o to pekné a užitočné, čo sa nám už na Klinike detskej chirurgie podarilo a plánoch do budúcnosti.

Prajeme Vám príjemné čítanie.

Tím Slniečka

MUDr. Erich Murár, PhD

Vedúci lekár na oddelení dievčat na Klinike detskej chirurgie

Dôležitou a neodmysliteľnou súčasťou Kliniky detskej chirurgie NÚDCH Bratislava je MUDr. Erich Murár, PhD, ktorý je vedúci lekár na oddelení dievčat. Je všeobecný detský chirurg s príjemným vystupovaním a veľmi ľudským prístupom tak ku deťom ako aj ku ich rodičom. Pripravili sme si pre neho niekoľko otázok súvisiacich s jeho povoláním, osobnosťou a nezabudli sme ani na štipku z jeho súkromia.

„Tí, ktorých práca nie je o deťoch netušia, o čo prichádzajú. Ja mám to šťastie deťom pomáhať a ony mi to vracajú svojou úprimnosťou.

Ich ďakujem pán doktor je naozaj ďakujem.“

Hlavné zameranie pána doktora Ericha Murára je detská trauma. Avšak v jeho profesii sa zaoberá aj inými diagnózami, počnúc patológiou novorodenca až po akútne ochorenia detí hrudníka či brucha.

Prečo ste sa rozhodli pre povolanie chirurga?

Vedel som už ako študent, že budem robiť prácu, kde je pracovný nástroj skalpel. Otázkou bolo, čo presne. Ako plynuli semestre a stretával som sa s jednotlivými odbormi, menili sa aj moje predstavy. Páčila sa mi očná chirurgia, práca na krčnom oddelení, ortopédia.

Kde a čo ste študovali?

Štúdiá som absolvoval na Lekárskej Univerzite Jána Amosa Komenského v Bratislave. Po ukončení štúdiá som začal ako klasický chirurg.

Aké boli Vaše lekárske zážitky? Boli tiež v Bratislave?

Nie. Po škole, ako mladý lekár som začal pracovať na chirurgickom od-

delení v NsP Skalica. Tu mám korene z matinej strany a so starou mamou som tu veľmi rád trávil voľný čas. Po neceľkých dvoch rokoch som sa presťahoval do Bratislavy. Nastúpil som na Detskú chirurgickú kliniku na Kramároch. S kratšou, štvorročnou prestávkou, keď som robil detského chirurga v DFNSP Banská Bystrica, som v Bratislave až dodnes.

Ktoré zákroky vykonávate na klinike najčastejšie?

Najčastejšia diagnóza u detí je úraz kostí a mäkkých tkanív. Naprávanie posunutých kostí a šitie rán je každodenný chlebič nás detských chirurgov.

Čo máte na Vašej práci najradšej?

Samotnú prácu s deťmi. A takmer okamžité výsledky. Z pacienta sa v krátkom čase opäť stane nezbedník, na ktorého treba dávať pozor. Sú však aj diagnózy, ktoré sú behom na dlhé trate.

Mali ste niekedy v živote krízu, kedy ste v sebe nevedeli nájsť motiváciu na pokračovanie vo Vašej práci?

Prečo ste sa rozhodli pre prácu v nemocnici?

Veru, s tou sa bohužiaľ stretávame v našom povolání neustále. Ale svoju prácu my, lekári ako aj sestry milujeme a takéto krízy vďaka tomu prekonáme.

Čo by človek v tomto povolaní s tak bohatými skúsenosťami poradil mladým začínajúcim lekárom?

„Byť lekárom je poslanie“

Práca lekára je úžasná a nemenil by som ju za nič. Lekár by sa mal venovať iba pacientovi. Keď som nastúpil ako mladý lekár myslel som si, že hneď dostanem skalpel do ruky. A keďže to tak nebolo som sa hneval. Ale pravda je taká, že všetko chce svoj čas. A hlavne pri práci s pacientom. So skúsenosťami príde aj veľa práce a Vy si poviete, že obavy boli zbytočné.

Boli ste spoluzakladateľom DETSKÁ CHIRURGIA- OZ SLNIEČKO NA CESTE!, čo Vás k tomu viedlo? A ako vznikla táto myšlienka?

Deťom treba dať viac ako len lekársku pomoc. a založenie združenia bola tá správna vec. Keďže úrazy sú najčastejšie a veľakrát sú spojené s nehodou na ceste, podnetom pre názov združenia bolo slniečko na ceste.

„Slniečko sú naše deti“.

Prvou myšlienkou bolo vyzbierané prostriedky venovať na výchovu detí ako sa správne orientovať na ceste, ďalej to bola pomoc deťom trvalo postihnutých úrazom na ceste, napríklad finančnou podporou pre rodinu. Keďže aj ostatné ošetrované deti sú naši pacienti, rozšírili sme aktivity na klinike aj pre nich a tiež ich organizujeme aj mimo nej. Z prostriedkov ďalej budujeme lepšie, krajšie a útulnejšie oddelenie pre deti a ich rodičov, aby sa cítili u nás „ako doma“.

Ste vyťažovaný človek, prezradte nám, ako najlepšie relaxujete a ako čerpáte nové sily?

Mám rád šport. Energiu si dopĺňam v posilovni. Keďže čas na behanie po fitnesscentrách veľa nie je, zhotovil som si ju v garáži, kde si môžem doma zacvičiť. Druhý moment je čas s rodinou, hlavne počas dovolenky, keď sme konečne spolu 24 hodín denne a poriadne si to vychutnávame.

Pár slov na záver od Vás.....

Zopakujem moje motto z webstránky nášho združenia:

„Tí, ktorých práca nie je o deťoch netušia, o čo prichádzajú. Ja mám to šťastie deťom pomáhať a oni mi to vracajú svojou úprimnosťou. Ich ďakujem pán doktor je naozaj ďakujem.“

Tak ako tento článok začal touto krásnou myšlienkou, tak práve ňou ho aj ukončíme. Pánovi doktorovi MUDr. Erichovi Murárovi, PhD ďakujeme za rozhovor a za to, že s nami zdieľal niekoľko momentov svojho osobného a pracovného života.

Doc. MUDr. Ján Trnka, CSc.

Odborný garant odboru detskej chirurgie

Pán docent Trnka je odborník, chirurg a pozitívny človek, pre ktorého je NÚDCH takmer celoživotným pracoviskom. Venoval sa aj dospelým chirurgii 5 rokov. Vynikajúci chirurg, ktorý zaviedol a rozpracoval operácie vrodených chýb brušnej steny u narodených detí, ktoré dnes zachraňujú takmer všetky deti s touto vývojovou chybou. V minulosti tieto deti neprežili.

Práca je pre neho stále láskou.

Ako a kedy vznikla myšlienka, že sa budete venovať oblasti chirurgie?

Chirurgii som sa chcel venovať, pretože to bola otázka zručnosti, okamžitej pomoci a viac menej som sa s tou myšlienkou aj čiastočne stotožnil už v rámci stredoškolského štúdia. Rýchly výsledok liečby, okamžité rozhodovanie sa a to bola tá cesta. Ťahalo ma to ku chirurgickej práci.

Aké boli Vaše začiatky pán docent Trnka?

Začiatky boli ťažké, sám som si upravoval pracovné prostredie a nástroje, aby som mohol operovať práve narodené detičky.

Prečo práve oblasť detskej chirurgie?

Ja som išiel preto na detskú chirurgiu, že v tom čase keď som nastúpil na detskú chirurgiu tak sa robilo celé spektrum detskej chirurgie. Postupne sa to rozčlenilo.

Aký je Váš najväčší úspech?

Ja som dostal za úlohu riešenie vrodených vývojových chýb brušnej steny. Keď som to prevzal, tak všetci pacienti s gastroschýzami kompletne zomierali, nebol jediný živý.

„Mnohí si mysleli, že si na tom vyjámem zuby“

Vrhol som sa do toho skutočne po všetkých stránkach, hľadal som možnosti, vyrábal som si aj prístroje, pretože neboli možnosti zohrievania týchto mladých detí. Prešiel som si cez to a nakoniec tie deti prestali zomierať a preživali. V prvých rokoch mi tieto deti zväžali sanitkami a letecky z celého Slovenska a situácia sa začala zlepšovať.

V čom ste na začiatku videli najväčší problém?

Nebola možnosť zabezpečiť u novorodencov v tom čase, keď som začínal dostatočnú teplotu, aby sme dieťa mohli odoperovať. Neexistovali poriadne vyhriate operačné stoly, neexistovali inkubátory, v ktorých by sa dalo operovať. Sám som si vytváral vyhrievacie lôžka z pospájaných etylénových hadíc uložených do obalov napojených na teplú vodu cez umývadlo. Stále bolo potrebné kontrolovať teplotu vody. Odrazu však deti začali prežívať. Ja som mal výhodu, že na Slovensku mi lekári verili.

Aký je rozdiel medzi detskou a „dospeláckou“ chirurgiou?

Je to v podstate jemnejšia chirurgia. Musíme to riešiť tak, aby dieťa necí-

tilo bolesť, aby boli deti uspaté alebo premedikované. Dospelí aj niečo znesú, ale u detí treba mať k tým deťom cit, dôveru v lekára a vyžaduje si to svoje danosti.

Čo o pánovi docentovi Trnkovi povedali jeho kolegovia?

Zaviedol a rozpracoval do dokonalosti aj niektoré metódy, čo sa týka operatívy.

MUDr. Jozef Babala, PhD.

Pán docent Trnka je veľmi pozitívny človek. Vždy keď som prišiel za ním s nejakým nápadom, tak ma vždy podporil.

MUDr. František Horn, PhD.

Docent Trnka je výnimočný človek. Tak po odbornej, ako aj ľudskej stránke.

Mgr. Dagmar Divišová

Dával nám veľký priestor na operačnej sále, asistoval nám a dovzdával nám svoje dlhoročné vedomosti aj praktické skúsenosti. Je to ľudský človek s veľkým srdcom.

MUDr. Igor Béder, PhD.

Mgr. Dagmar Divišová

Vedúca sestra na Klinike detskej chirurgie LF UK a NÚDCH

„Prácu sestry človek musí robiť celým srdcom“

Ako prvú si Vám dovoľujeme predstaviť dôležitú a neoddeliteľnú osobnosť a súčasť fungovania Kliniky detskej chirurgie v Bratislave vedúcu sestru Mgr. Dagmar Divišovú. Vyspovedali sme ju a prinášame Vám veľmi príjemný a milý rozhovor, v ktorom sa dozviete niečo o tejto dáme, jej profesii a prezradila nám aj čosi zo svojho života.

Kedy ste začali uvažovať o tom, že sa stanete sestrou?

Ako dieťa som naozaj túžila ísť na zdravotnú školu, čo bol vtedy dosť veľký problém, lebo o túto školu bol veľký záujem. Podarilo sa mi dostať sa tam a som nesmierne šťastná a rada, že túto profesiu robím.

Aké máte vzdelanie?

Ukončila som Strednú zdravotnícku školu v Trenčíne. Urobila som si vysokú školu druhého stupňa na Lekárskej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave odbor ošetrovateľstva a špecializáciu z chirurgických odborov. A ako vedúca potrebujem vysokú školu 2.stupňa s titulom magister.

Na ktorom oddelení v nemocnici pracujete?

Od samého začiatku pracujem na Klinike detskej chirurgie. Chirurgia má tri oddelenia, oddelenie dojčiat, oddelenie dievčat a oddelenie chlapcov. Spolu máme 73 lôžok a tieto tri oddelenia tvoria Kliniku detskej chirurgie. Ja mám na starosti ošetrovateľskú starostlivosť a stredný personál.

Pamätáte si na svoj prvý pracovný deň?

Môj prvý pracovný deň som začínala na JIS- jednotke intenzívnej starost-

livosti. Prišlo nás do Bratislavy asi 15 sestier, ktoré sme sa roztrúsili ešte vo Fakultnej nemocnici. Bolo to stresujúce, lebo človek po skončení školy nemá žiadne skúsenosti. Bolo to naozaj náročné, ale postupne z náš stres opadol, učili sme sa stále nové veci a chytili sme istotu v poskytovaní starostlivosti.

Ako vnímate DETSKÁ CHIRURGIA- OZ SLNIEČKO NA CESTE!?

Môžem zodpovedne povedať, že združenie vnímam veľmi pozitívne, pretože nám pomáha naozaj na všetkých frontoch. Zabezpečuje deťom, rodičom a nám lepšie podmienky, aby bolo prostredie komfortnejšie a aby bolo aj pracovné prostredie pre personál vyhovujúce. „Ďakujem, že DETSKÁ CHIRURGIA- OZ SLNIEČKO NA CESTE! tu máme“.

Prináša Vám prínos aj ako personálu?

Áno, aj nám ako personálu, ale hlavne našim malým pacientom. Teraz dokonca budeme mať televízory na každej jednej izbe len vďaka DETSKÁ CHIRURGIA- OZ SLNIEČKO NA CESTE! a Lenke Taškovej Valicovej, ktorá je mimoriadne akčná a nesmierne zdatná. Veľká vďaka patrí hlavne jej.

Ako najradšej relaxujete?

Keď nepracujem rada a dosť veľa čítam odľahčenú literatúru. V tejto dnešnej covidovej dobe sa človek musí trochu aj chrániť po psychickej stránke a venovať sa ľahším veciam a aktivitám. Rada chodím na chatu, do lesa a do prírody.

Poviete nám pár slov na záver?

Na záver by som chcela povedať, že práca sestry je naozaj náročná. Je to záťaž aj na psychiku človeka. Denne vidíme prichádzať za oddelenia malých pacientov. Práca sestry si vyžaduje aj komunikáciu s rodičmi prijatých detí, ktorá nie je jednoduchá, pretože rodič je vystresovaný. Prácu sestry naozaj človek musí robiť celým srdcom a ja tu tie moje kolegyně mám, ktoré naozaj dávajú srdce do tej svojej práce a preto si ich za to nesmierne vážim. Bola by som rada, keby sa aj mladé dievčatá, ktoré skončia zdravotnú školu nebáli prísť pracovať sem, do nemocnice, pretože máme nedostatok sestier. Mladé sestry sa boja detského pacienta. Práca s detským pacientom je nádherná. Keď vidíme rozžiarené oči, úsmev na tvári pri odchode domov, a vďaka, to Vám nič v živote nenahradí.

Jana Majeská

Herečka s veľkým srdcom a príjemným hlasom

Janka Majeská je úžasná osoba, ktorá sa bez zaváhania pridala k pomoci **DETSKÁ CHIRURGIA- OZ SLNIEČKO NA CESTE!** Ako pomohla združeniu? A čo všetko nám prezradila Vám prinášame v rozhovore.

AKÉ JE VAŠE ZAMESTNANIE?

Som herečka.

ČO STE VYŠTUDOVALI?

Vyštuďovala som Vysokú školu múzických umení v Bratislave odbor herectvo.

AKÝM SPÔSOBOM STE SA DOZVEDELI O DETSKÁ CHIRURGIA- OZ SLNIEČKO NA CESTE?

Dozvedela som sa to od učiteľky mojej mladšej dcéry, ktorá ma oslovila na spoluprácu narozprávať rozprávku o Slniečku na ceste.

ČO VÁS VIEDLO K MYŠLIENKE POMOCI ZDRUŽENIU?

Sama mám dve malé deti, ktoré sa chcú často hrať vonku s kamarátmi a keďže bývame na ulici, kde prechádzajú autá, častokrát aj rýchlejšie, tak mám prirodzene strach. Mám aj osobnú skúsenosť z detstva, keď mi pred očami zrazilo kamarátku a zároveň sa to nedávno stalo bohužiaľ aj našim známym. Osveta v tomto smere je veľmi dôležitá a treba ju rozvíjať, treba sa s deťmi o tom rozprávať, hovoriť im aké sú nástrahy, ako predchádzať určitým veciam, ako sa správať na ceste a čo sa môže stať ak nebudú dodržiavať pravidlá.

V ČOM SPOČÍVA VAŠA POMOC?

Zatiaľ som pre **DETSKÁ CHIRURGIA- OZ SLNIEČKO NA CESTE!** narozprávala rozprávku k príbehu Slniečko a dopravná nehoda. Verím, že toho spolu dokážeme oveľa viac.

JE Z VÁŠHO POHLADU PRÍBEH A ZÁROVEŇ AJ ANIMOVANÝ FILM NÁUČNÝ? PÁČI SA VÁM?

Príbeh sa mi veľmi páči, je veľmi poučný a deťom sa bude veľmi páčiť. Myslím si, že práve z vizuálneho pohľadu, keď to budú vidieť aj počuť, že si z toho zoberú viac ako keď im to človek vysvetľuje. Je to úplne super nápad.

MYSLÍTE SI, ŽE TAKÁTO FORMA PREVENČIE MÁ AJ V BUDÚCNOSTI PRE DETI VÝZNAM?

Má určite význam a treba sa tomu venovať.

PRIJALI BY STE ZNOVU TAKÚTO PONUKU POMOCI?

Samozrejme, veľmi rada a kedykoľvek. Vždy keď budem môcť byť nejakou nápomocná a nielen takouto formou, tak veľmi rada pomôžem.

PÁR SLOV NA ZÁVER?

Ja si myslím, že robíte fantastickú činnosť. Pre deti to je veľmi dobrá príprava do života, základ, pretože poznám aj osobne ľudí, ktorých zrazilo auto, ktorých sa z toho dlho dostávali. Tých áut je veľa a situácie sú nebezpečné. Malé detičky si častokrát nevedia predstaviť, čo im hrozí a aké môžu byť dôsledky a následky ich činov. Myslím si, že toto je úplne adekvátna a výborná forma pre deti, čo sa týka toho animovaného filmu alebo nejakej osvetu. Je to veľmi veľmi dôležité.

ĎAKUJEM ZA TÚTO VAŠU ČINNOSŤ.

Naši podporovatelia

Produktový partneri

AVON

bittner
member of bittner group | print

Budiš
a.s.

F&F

Kulla

oresi
KUCHYNE

SCONTO
NÁBYTOK

Partneri

Adifex

TIPOS

AKS
GROUP

ŠIŠKA & ADVOKÁTI

Mediálny partneri

FORMEN

NADÁCIA TVJOJ

ORBIS IN
vydavateľstvo

Marketingový partneri

MIRACLE
ADVERTISING

id creative

NEUVERITEĽNE SILNÝ A SKUTOČNÝ PRÍBEH BOJOVNIČKY PAULÍNKY A JEJ MAMINKY

Veríte na zázraky?

Verte či nie, práve takým zázrakom je aj príbeh Paulínky

Paulínka je veľmi milé a príjemné dievča, ktoré si v tak mladom veku musela prežiť veľa trápenia a rán od života. Ten vie byť doslova krutý a nevyspytateľný. Tento príbeh je skutočný a sme poctení, že sa Paulínka a jej mamina s nami podelili o tento silný, emotívny a priam neskutočný životný príbeh. S odivom a pokorou sme si ho vypočuli a ponúkame ho aj Vám.

Paulínka bola bežné 16 - ročné dievča v dospievajúcom veku, ktorá mala množstvo záľub, rada piekla, pomáhala v domácnosti či okolo domu. Trávila svoj čas so sestrou, v okolí domu alebo na ihrisku. Jeden deň ju presvedčili kamaráti, aby s nimi šla autom pomôcť so sťahovaním kamarátovej sestry. Keďže Paulínka bola veľmi ochotná, súhlasila. Prišiel však večer a Paulínka si uvedomila, že je už veľa hodín a rodičia budú mať

obavy kde je, tak poprosila vodiča, aby ju odviezol späť domov.

„Všetko sa to stalo v apríli 2020. Bol večer a Paulínka stále nechodila domov. Nemala to vo zvyku. Hľadala som ju všade, okolo domu, u susedov.. volala som jej, ale telefón bol vypnutý. Vnútorne som cítila, že niečo nie je v poriadku“, spomína mamina.

Neskoro večer k rodičom Paulínky doslova vrazila suseda so zdeseným výrazom a telefónom v ruke z ktorého jej dcéra, a zároveň kamarátka jej dcéry Paulínky kričala, že mali dopravnú nehodu a potrebujú pomoc.

Auto, v ktorom sedela Paulínka, na namrzutej ceste pri predbiehaní a vysokej rýchlosti nabúrало priamo do stromu.

Rodičia Paulínky ani minútu neváhali, zbalili sa a ponáhľali sa na miesto nehody. Po príchode videli na ceste svetlá a počuli majáky.

„Priamo na mieste nehody som dostala šok“,
hovorí mamina.

Paulínku rodičia všade hľadali, no nikto nevedel kde je. Videli len jej

bundu v roztrihnutom aute. Paulínku však už pred príchodom rodičov odviezla po rozsiahlom krvácaní RZP do nemocnice.

Rodičia nemali žiadne informácie a tak sa rozhodli ísť domov a postupne volali do všetkých nemocníc. Po opakovaných telefonátoch informovali mamu, že Paulínka je na operačnej sále a že ju práve operujú. Napriek tomu, že sa rodičia vybrali do

nemocnice, nedostali žiadne informácie a v takejto neistote a strachu o vlastnú dcéru odišli domov.

Po opakovaných návštevách nemocnice konečne povedali nevlastnému otcovi Paulínky čo sa stalo. A prognózy neboli vôbec priaznivé.

„Lekári dávali Paulínke
1 % na život“,

spomína nevlastný otec Paulínky.

V nemocnici povedali rodičom samé zlé správy a žiadne pozitívne prognózy. Paulínka strávila mnoho dní v nemocnici, pričom absolvovala 17 operácií. Možnosti na návštevu ich dcéry boli veľmi malé, no stalo sa. Mamina si spomína na teň deň:

„Zakázali mi plakať pri dcérke, ale keď som vošla do miestnosti a videla som ju, hneď som sa rozplakala. Sestríčky mi hovorili, že všetko vníma, mám ju hladiť po ruke a opakovať jej meno. No ja som nedokázala ani „P“ povedať. Musela som bojovať aj ja, lebo, ak by som plakala, poslali by ma preč.“

Paulínkyn stav sa začal zlepšovať, lekári pravidelne podávali všetky potrebné informácie. Akýkoľvek, aj malý pokrok tešil hlavne rodičov ale aj samotných lekárov. S každým telefónatom z nemocnice sa však spájal strach a obavy oboch rodičov. Rodina sa modlila, aby boj Paulínka nevzdala.

Paulínka bola v umelom spánku a pri snahe ju prebrať lekári konštatovali, že pravdepodobne upadá do bdelej kómy. Pri Paulínke sedávala aj teta, ktorá jej dookola opakovala, aby to nevzdávala a bojovala. Až zrazu... sa stal zázrak. Paulínka otvorila oči a videla tvár svojej tety. Samotná Paulínka, pri spomienke na tento moment vyronila slzu. Tetina tvár jej zostala v pamäti ako prvá spomienka po prebudení sa.

Spomínala tiež, že v umelom spánku sa stalo niečo neuveriteľné a nevyvetliteľné. Niečo medzi nebom a ze-

mou. Paulínka sa stretla s jej mŕtvou babičkou, ktorá ju poslala spať, pretože tam ešte nemala čo robiť, mala ísť domov a bojovať.

„Moja mŕtva babička ma poslala
spať a bojovať“,
spomína Paulínka.

Zdravotný stav sa stále menil. Po prebratí mala naďalej obrovské zdravotné problémy a nevedela ani rozprávať. Mama ju učila rozprávať pod dohľadom logopedičky. Bol to boj na dlhé trate. Situáciu nemali ľahké, no natrafili na veľmi srdečných ľudí, ktorí im pomohli nielen so samotnými ošetreniami a rehabilitáciami Paulínky, ale aj so zabezpečením zdravotníckych pomôcok.

Poslednú, teda 17. operáciu, zameranú na hrubé črevo, absolvovala Paulínka na Detskej chirurgii NÚDCHA Bratislava, kde strávila spolu 17 dní.

„Sestríčky a lekári boli úžasní.
Patri im veľká vďaka“,
spomína Paulínka a jej mamina.

Mamina ešte suverénne na záver dodala: „Máme za sebou už 17 operácií, takže už sa do nemocnice nechystáme.“

Paulínka si z dopravnej nehody ne-

pamätá nič. No strach z toho, že si má s niekým sadnúť do auta má do dnes. Paulínka, ako aj jej mamina Janka pozerajú už len do budúcnosti. Paulínka nastupuje do školy. Aj keď bude mať individuálny študijný plán, návrat do bežného života je potrebný. Jej chôdza nie je ako chôdza zdravých, je to veľmi o sústredení a koncentrácii, na čo má vplyv mozog.

Záverom Paulínka hovorí: „Ja naozaj musím. Musím bojovať. Veď mám 17 rokov, celý život pred sebou a pre niečo som ostala na tomto svete. Musím tu niečo dokázať.“

LEKÁRSKE OKIENKO

SPOZNÁVAME DIAGNÓZY DETÍ

Skúsený lekár MUDr. Jozef Babala, PhD., pôsobiaci na Klinike detskej chirurgie LFUK a NÚDCH v Bratislave nám porozprával o častých diagnózach detí, ich príčinách, príznakoch, priebehu a následnej liečbe.

SLABINOVÝ PRUH

Operácia pruhu patrí medzi radikálne výkony, čo znamená, že problém s pruhom je vyriešený na trvalo.

Čo je to hernia u novorodenca? Prietrž alebo pruh (po latinsky hernia) je najčastejším chirurgickým problémom detského veku.

Ako často sa tento problém vyskytuje u novorodencov?

U detí je najčastejší pupočný pruh (Hernia umbilicalis), ktorá postihuje 1 z 5 detí (20%) a slabinový pruh (Hernia inguinalis), ktorá postihuje 3-5% donosených detí a až 30% detí narodených pred termínom.

Čo robiť, ak sa už u novorodenca hernia vyskytne? Je potrebná operácia? Alebo je možné, že dieťaťko z nej vyrastie?

Pruh nikdy spontánne nezanimkuje. Nebezpečným sa stáva, keď do vaku prietrže vnikne kľučka tenkého čreva alebo vaječník u dievčata. Orgány vo vaku sa môžu pri prechode cez úzku bránku priškrtiť (inkarcerovať), opuchnúť a zastaviť sa cirkulácia krvi. Pri neskoro rozpoznanej príhode môže dieťa prísť o vaječník, alebo

vajíčko, v prípade črevnej kľučky je pacient ohrozený na živote vzniknutou črevnou nepriechodnosťou, prípadne odumretím kľučky s infekciou brušnej dutiny. Preto pruh treba operovať.

Prečo hernie vznikajú?

Prietrž u detí vzniká na vrodennom podklade a môže sa objaviť od novorodeneckého veku až po školský vek. Nerobte si výčitky, vrodený neznamená dedičný. Cez nedostatočne pevný slabinový kanál vkladne do slabiny, nezriedka až do mieška, vydutina z pobrušnice, čo sa pri vyklenutí manifestuje ako pruh. Trošku iný je „vodný pruh“ (hydrokéla), ktorý je s brušnou dutinou spojený komunikujúcim blanitým kanálkom, prechádzajúcim cez slabinový kanál, ktorý sa rozširuje do vaku vyplneného tekutinou. Toto spojenie je normálne otvorené počas vnútromaternicového obdobia a uzatvorí sa pri narodení dieťaťa.

Kde všade sa hernie na brušku dajú nájsť?

Najčastejšie sú pupočné hernie (20%), nasledujú slabinové hernie (3-5%) detí. Hovoríme o donosených babátkach. Tie predčasne narodené majú výskyt vyšší (30%).

Istý typ hernií sa vyskytuje aj v lokalite medzi mečovitým výbežkom a pupkom. Cez defekt vo väzivovej blane sa vytláča časť tuku a táto hrčka môže byť nie len viditeľná, ale niekedy aj bolestivá.

Hernie môžu byť aj vo vnútri v brušku a taktiež medzi brušnou a hrudnou dutinou, ale to už hovoríme o bráničných herniách, ktoré presahujú danú tému.

Ktoré hernie sú najnebezpečnejšie?

Nebezpečnejšie sú jednoznačne slabinové hernie. Nebezpečenstvo súvisí s rizikom pricviknutia (inkarcerácie) hernie. A to najmä vo veku do 1 roku života, kedy sa môžu pricviknúť oveľa častejšie, ako po uplynutí tohto veku.

Aké riziko predstavuje neliečená hernia? Čo by mohla spôsobiť resp. aké komplikácie by mohla vyvolať?

Treba zdôrazniť možné pricviknutie hernie (inkarcerácia). Pri pricviknutí črievka v úzkej bránke hernie dôjde ku zamedzeniu pohybu obsahu cez črevo, čo sa nazýva ileózný stav a patrí medzi náhle príhody brušné, ohrozujúce pacienta na živote. Pokiaľ črievko opuchne a zastaví sa v ňom cirkulácia krvi, toto môže odumrieť a vyvolať ťažký zápal pobrušnice. Ku takýmto stavom by však už v dnešnej dobe v našej krajine nemalo dochádzať. Podobne sa môže pricviknúť aj vaječník u dievčata, ktorý je ohrozený odumretím a jeho stratou. Netreba podceňovať ani herniu bez inkarcerácie. Pruh samovoľne nezanimkuje a má tendenciu sa zväčšovať a obmedzovať pacienta vo fyzickej aktivite. Pupočný pruh môže nadobudnúť veľké rozmery ak si ho pacientka uchová až do napríklad gravidity.

Kedy by mamička mala spozorovať, že s herniou sa niečo deje? Prejavuje sa to u dieťaťa nejakými príznakmi?

Obdobie novorodenecké a dojčenské je najrizikovejšie, čo sa týka pricviknutia (inkarcerácie) hernie. Po prvom roku života riziko výrazne klesá.

sá. Táto nebezpečná komplikácia sa prejaví tým, že vyklenutie je:

- tvrdé,
- na dotyk bolestivé,
- farba kože je zmenená do červena až modra,
- krátko po pricviknutí sa dieťa stane nekludným
- dieťa bolestivo plače a zvracia.

Ak herniu treba novorodencovi operovať, kedy po pôrode prichádza do úvahy zákrok? Okamžite alebo je možné počkať?

Pokiaľ ide o dieťaťko s pricviknutou slabínovou herniou, treba operovať ihneď a to v akomkoľvek veku. Niekedy sa dá aj pricviknutá hernia odborným manévrom vrátiť naspäť do bruška. V takomto prípade možno operáciu naplánovať, no operáciu zbytočne neodkladáme.

Pokiaľ je pruh prítomný a nejaví známky pricviknutia, môžeme s operáciou počkať a naplánovať ju aj o niekoľko mesiacov. Hovorili sme o slabínovom pruhu.

ALE! Pri pupočnom pruhu volíme vyčkávaciu taktiku, pokiaľ pruh nie je enormne veľký. Čakáme a pruh sledujeme približne do tretieho roku života, dokedy sa tento môže zmenšiť až úplne uzatvoriť. Pokiaľ k tomuto nedôjde, je vhodné pruh odoperovať v predškolskom veku, aby sa deti v škole spolužiakovi s čudným pupkom nevysmievali.

Ako prebieha operácia a čo sa pri nej urobí? Je potrebná celková anestézia? Hrozia komplikácie?

Všetky deti s herniou operujeme zásadne v celkovej anestézii! Novorodenci a deti s pricviknutou herniou, vyžadujúce urgentnú operáciu

patria do ústavného zariadenia. Najvhodnejšie sú fakultné nemocnice v Bratislave, Martine, Banskej Bystrici a Košiciach. Deti, ktoré čakajú na plánovanú operáciu hernie si môžu vybrať (resp. ich rodičia) operáciu formou hospitalizácie (3 dni) v nemocničnom lôžkovom zariadení, alebo formou jednodňovej chirurgie (3 hodiny), ktorá sa stáva veľmi populárnou a pre ktorú je táto diagnóza vhodnou.

Aká dlhá je rekonvalescencia a treba po operácii dodržiavať nejaký špeciálny režim u bábätka?

Po prepustení zo zdravotníckeho zariadenia je plánovaná jedna kontrola na chirurgickej ambulancii týždeň po operačnom zákroku, kedy sa kontroluje rana a prípadne vyberajú stehy. Odporúčame 2 týždňovú rekonvalescenciu v domácom prostredí a 1 mesiac bez cvičenia a fyzicky namáhavej aktivity. Samozrejme, že malé deti si túto aktivitu regulujú samé. Do zhojenia rany (7 dní od operácie) treba dbať na zvýšenú hygienu, častejšie prebaľovanie. Diétne obmedzenia nie sú.

Postihujú hernie častejšie chlapcov alebo dievčatá? Alebo napríklad aj predčasne narodené detičky?

Herniou sú postihnutí častejšie chlapci. A to až 6x častejšie ako dievčatá.

U predčasne narodených detičiek je tento výskyt častejší. (3-5% u donosených detí, 9-30% u predčasne narodených detí).

Môže sa stať, že sa hernia objaví v priebehu života?

Áno, pruh sa môže objaviť v ktorom-

koľvek veku. Rozdiel je v tom, že pruh u dieťaťa je vrodený a nepriamy. Nepriamy znamená, že prechádza cez už vytvorenú anatomickejšiu cestičku, cez slabínový kanál. U dospelých je pruh získaný a priamy. Priamy znamená, že pruh sa „prebúra“ priamo cez oslabenú zadnú stenu slabínového kanála.

Ak je možnosť, že z nej dieťa vyrastie, dokedy približne to trvá?

PUPOČNÝ PRUH

Je spravidla nezávažný. Pokiaľ nepôsobí esteticky príliš rušivo, teda ak nie je priveľký, čakáme s operáciou do 3-4 roka života dieťaťa. U časti detí s pupočným pruhom sa tento spontánne uzavrie alebo zmenší. Lепенie mincí a rôznych náplastí na pupočný pruh má iba sporný efekt. Po treťom roku neuzavretý pupočný pruh operujeme.

SLABÍNOVÝ PRUH

Operujeme podľa príznakov urgentne, alebo operáciu naplánujeme. Tento pruh samovoľne nezaniká, dieťa z neho nevyrastie, a je potenciálnym ohrozením zdravia dieťaťa.

Ako už pán doktor povedal, hernia (pruh) patrí medzi najčastejšie chirurgické problémy detského veku a operácia patrí medzi radikálne výkony, čo znamená, že problém s pruhom je vyriešený na trvalo.

Ďakujeme za cenné a užitočné informácie MUDr. Jozefovi Babalovi, PhD.

NOVINKY NA KLINIKE

ROZKLADACIA SEDAČKA
/ POSEĽ PRE DOPROVOD

OKNO
DO ZÁHRADY

ODDYCHOVÁ MIESTNOSŤ
PRE MAMIČKY

VESELŠIE STENY
NA AMBULANTNÝCH ČÁSTIACH CHIRURGIE

ČO MÔŽETE OČAKÁVAŤ PRI PRÍJME A HOSPITALIZÁCIÍ DIETĎAŤA

- z ambulancie pôjdete na konkrétne oddelenie, kde počkáte na príchod zdravotnej sestry/ asistentky
- dieťaťu nedávajte nič jesť, ani piť a pripravte si: chorobopis, kartičku poisťenca dieťaťa, svoj občiansky preukaz, svoju kartičku poisťenca
- so zdravotnou sestrou/ asistentkou prejde Vaše dieťa tzv. hygienickým filtrom (sprcha, prezlečenie do čistého oblečenia – pyžama, papúč)
- prechod do prijímacej miestnosti/vyšetrovne na oddelení, kde Vaše dieťa sestra odváži, zmeria mu teplotu (odoberie sesterskú anamnézu), označí ho identifikačným náramkom a uloží na vyšetrovacie lôžko
- príde ošetrojúci/službukonajúci lekár, ktorý odoberie lekársku anamnézu, Vaše dieťa vyšetří a spíše príjmovú dokumentáciu
- rodiča poučia o diagnóze, o hospitalizácii, potrebných vyšetreniach, o spôsobe liečby, v prípade operácie aj o zákroku a o približnej dĺžke trvania hospitalizácie. Rodič poučenie potvrdí podpísaním „Informovaného súhlasu s hospitalizáciou“, prípadne aj s operačným riešením
- v prípade akútneho príjmu Vám presne povedia, čo máte svojmu dieťaťu priniesť do nemocnice
- ak so svojim dieťaťom ostávate hospitalizovaní na oddelení, vysvetlia Vám pravidlá chodu oddelenia, oboznámia s vizitami konajúce sa 2-krát denne bez prítomnosti rodiča. Dozviete sa tiež časy raňajok, obeda a večere a aktuálnu informáciu o obsadenosti

lôžok pre rodičov či nadštandardnej izby. Žiaľ, ubytovacie kapacity pre rodičov sú obmedzené, preto je uprednostnená hospitalizácia rodičov pri mladších deťoch, najmä novorodencoch a dojčatách.

- ak NIE STE hospitalizovaný spolu s dieťaťom, dostanete informáciu o návštevnych hodinách (sú každý deň od 15:00 do 17:00) a tiež telefónne číslo na oddelenie, kde sa môžete počas dňa informovať o zdravotnom stave svojho dieťaťa
- ak Vaše dieťa čaká operácia, môžete ho odprevadiť až na Centrálnu operačnú sálu a na koniec operácie počkať v miestnosti pred týmito sálami. O výsledku operácie Vás bude informovať priamo operujúci lekár, prípadne môžete získať informácie aj telefonicky priamo na oddelení.
- počas hospitalizácie čakajú dieťa rôzne vyšetrenia, odbery či vyšetrenia, ktorých výsledky môžu zmeniť spôsob alebo dĺžku liečby. Informácie o nich získate osobne alebo telefonicky od ošetrojúceho

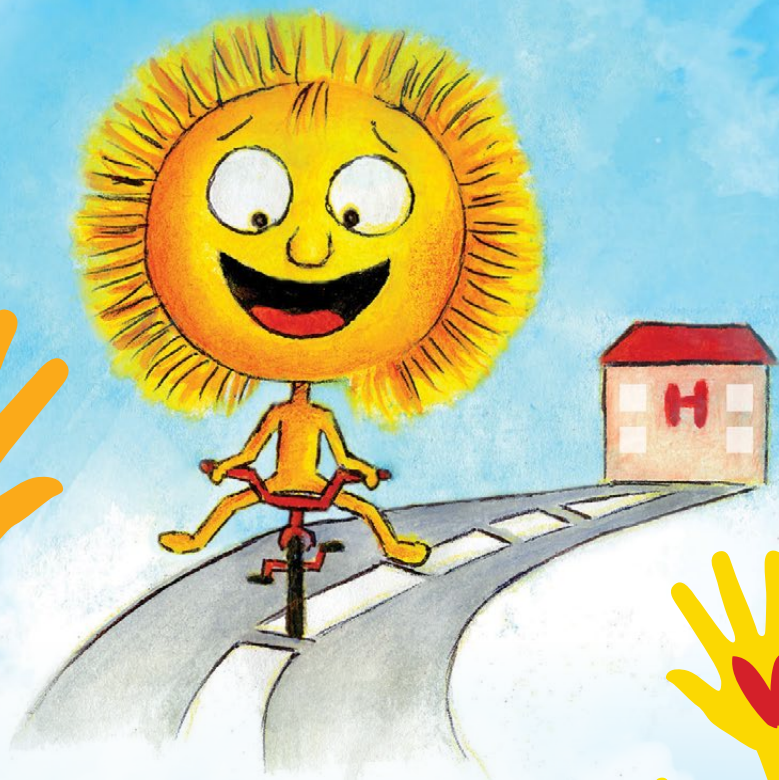
alebo službukonajúceho lekára

- na návštevy na klinike nemôžu chodiť deti mladšie ako 15 rokov a nie sú vhodné ani veľké skupinové návštevy. Ak chcete skúpiť akékoľvek jedlo, je potrebné konzultovať s ošetrojúcim personálom.
- pre deti od 2 rokov je na Klinike k dispozícii materská škola a pre školopovinné deti základná škola
- v deň prepustenia Vám odovzdáme prepúšťaciu správu, v ktorej je zhrnutý priebeh hospitalizácie Vášho dieťaťa, výsledky vyšetrení, druh liečby a typ operačného výkonu, ako aj odporúčania pre ďalšiu ambulatnú liečbu a všetko, čo potrebujete vedieť o liečebnom režime Vášho dieťaťa po prepustení z nemocnice a aj termín a miesto najbližšej ambulatnej kontroly.
- uistite sa, že máte vyriešené všetky formality (napr. vyplatenie lôžka/stravy pre rodiča alebo dovoz...)

VAŠE 2% NÁM MÔŽU POMÔČŤ

DETSKÁ CHIRURGIA - OZ SLNIEČKO NA CESTE!

ĎAKUJEME!

Všetky potrebné informácie nájdete aj na:
www.slnieckonaceste.sk/dve-percenta

DETSKÁ CHIRURGIA - OZ SLNIEČKO NA CESTE!
Limbová 2643/1, 833 40 Bratislava
Právna forma: Občianske združenie, IČO: 42306116

WERO

SPOLOČNE ZA BUDÚCNOŠŤ PITNEJ VODY

Voda je stále vzácnejšia, a preto sa jej venujeme s plnou vážnosťou, nadšením a vedomím dôležitosti jej ochrany. Naše riešenie komplexne zabezpečuje jej optimálnu ochranu a využitie

Prinášame výraznú úsporu v prevádzkach priemyselných podnikov, ako sú papierne, sklárne, galvanovne, ale aj kúpele, akvaparky a mestské bazény.

Dokážeme recyklovať až 80 % vody a tým ušetriť značné finančné prostriedky.

- Financovanie projektov
- Úprava vody
- Recyklácia vody
- Dažďová voda
- Odpadová voda
- Nové zdroje

Wero Water Management s.r.o.

Panská 7, Praha 1 | www.werowater.eu

Česká republika

g pastelkami v nemocnici

DETSKÁ CHIRURGIA - OZ SLNIEČKO NA CESTE!

info@detska-chirurgia.sk
www.facebook.com/slnieckonaceste
www.instagram.com/detskachirurgia_slniecko/
+421 948 035 425

Ak chcete aj Vy pomôcť našim malým pacientom,
môžete tak urobiť napríklad finančným príspevkom na účet OZ:

FIO banka, číslo účtu:
2900451930/8330, IBAN: SK09 8330 0000 0029 0045 1930

DETSKÁ CHIRURGIA

OZ SLNIEČKO NA CESTE!
www.detska-chirurgia.sk

**Detská
chirurgia**

štvrtročník, DETSKÁ CHIRURGIA - OZ SLNIEČKO NA CESTE! Limbová 2643/1, 833 40 Bratislava,
IČO: 42306116, Dátum vydania: január 2022, číslo: 1/2022, 1. ročník, ISSN ISSN 2729-9589, registrácia MK SR č. EV 6028/21.